

# POSAVSKA STRAŽA

Brežice

Narodno-radikalno in narodno-gospodarsko glasilo za štajersko-kranjsko Posavje.

Krško

«Posavska Straža» izhaja vsaki četrtek v tednu, datirana z dnevom prihodnje nedelje. — Naročnina za celo leto znaša dve kroni, pri večjih naročilih popust po dogovoru in se naprej plačuje. — Cena oznanil za eno stran 48 K., za pol strani 24 K., za četr strani 12 K., za osminko strani 6 K., za šestnajstinko strani 3 K., za dvaintridesetinko strani 1.50 K.; pri večkratnem oznanilu po dogovoru.

Vse pošiljatve (pisma, dopise, nakaznice, naročila, inserate i. t. d.) je pošiljati na naslov «Posavska Straža» v Brežicah ali v Krško. — Dopisi se pošiljajo na uredništvo, naročnina in oznanila pa na upravištvo. — Rokopisi se ne vračajo. — Posamezna številka stane 10 vin.

## Član 19. državnega osnovnega zakona o splošnih državljan- skih pravicah:

„Vsi narodi v državi so enakopravni in vsak narod ima nedotakljivo pravico, varovati in negovati svojo narodnost in svoj jezik. Enakopravnost vseh v deželi navadnih jezikov v šoli, v uradih in v javnem življenju je od države priznana.“

### „Kmet naj kmeta voli“.

To geslo je vrgel med naše ljudstvo ptujski «Štajerc». Kjer ni bilo upanja do zmage, tam se je njihova stranka tudi držala tega gesla. A pri zadnjih državnoborskih volitvah, ko je bilo v mariborskem okraju upati na zmago, je takoj postavila namesto kakega kmeta slovenjebistriškega Štogerja. Štoger je bil izvoljen. Tudi sedaj pri državnoborskih volitvah je najprej bilo sklenjeno, da kandidira Štoger. Toda ko so se razmere tako ugodno razvijale za kandidata Slovenske kmečke zveze Franca Pišeka, pustili so Štogerja pasti, in na pozorišče je

stopila stara štajercijanska kost Ludvik Kresnik, ki je že vaje pri volitvah propadati.

Za štajercijanci pobirajo.

Celjska Narodna stranka je že marsikaj pobrala za štajercijanci, tako tudi to geslo. Posluhuje pa se tega gesla samo radi tega, ker je tudi prepričana, da v nobenem volilnem okraju ne bode zmagala. Sicer pa, kakor je pri Narodni stranki marsikaj nepristnega, tako tudi njeni «kmetje» kandidati. Ali je «kmet» Roblek v svojem življenju imel že samo en žul na svojih rokah? Še nobenega, on je hmeljski mešetar in posestnik zemljišča, katerega pa ne obdeluje sam. Roš je krčmar in župan, ki se v kočiji vozi po svoji občini, Glaser je velik lesotržec, hodi s frakom okoli in še za plug prijeto ne zna, Žurman je najprej iskal svojo srečo po gimnaziji, koji je pa moral vsled nezmožnosti hrbet obrniti, potem po pisarnah, in še le sedaj deli svoj čas med občinsko pisarno in kmečkim delom, Ježovnik je tržki mesar, ki zna rabiti krvavo sekuro, ne pa kmečke motike, Mursa je tovarnar, ki nikdar sam ne orje in ne mlati, Zadavec je paromlinar — to so toliko hvalisani «kmetje» Narodne stranke.

Žalostna sedmorica.

Recimo, da bi se zgodila nesreča, in pri volitvah bi prodrli vsi liberalni kandidati: Roblek, Roš, Žurman, Ježovnik, Glaser,

Mursa, Zadavec. Roko na srce: Ali bi ta sedmorica bila zmožna, samo eno kmečko zahtevo v državnem zboru uresničiti? N. pr. zamotano vprašanje gospodarske ločitve od Ogrske, trgovske pogodbe z Ogrsko, razdolžitve kmečkih posestev, spremenitev davčnih zakonov itd. Ali bi mogla samo en pameten predlog spraviti do večine? In ali so ti možje res cvet in dika spodnještajerskega kmečkega stanu? Ali nima slovenski kmečki stan bolj uglednih, bolj zmožnih bolj spoštovanih kmetov nego je ta žalostna sedmorica. O, ima jih, hvala Bogu, na izbero. Toda ker so pametnejši in razsodnejši, drugače mislijo o nalogah, in sposobnostih državnih poslancev.

Kaj pa naša stranka?

Slovenski kmečki zvezi očitajo, da je kmečka stranka, a vendar nima samih kmetov kot kandidatov. Res je! Slovenska kmečka zveza je kmečka stranka, a njena vzvišena, visoka ter odgovornosti polna naloga je, izvršiti kmečki program, rešiti kmečki stan propada in mu zasigurati boljšo bodočnost. In kogar smatrajo kmetje-pristaši zmožnega in voljnega, da izvršuje to nalogo, si izberejo svojega kandidata. Za to pa, četudi niso vsi naši kandidatje kmetje, vendar so vsi kmečki kandidatje, ki jim je prva naloga izvršitev kmečkega programa, česar ne moremo niti o Narodni stranki niti o štajercijanski stranki trditi.

## LISTEK.

### Kmečki upor ali stara pravda.

Zgodovinska povest iz 16. stoletja. Po Avg. Šenoa.

Dalje.

Po cesti od Starevasi proti Vidmu bobni boben, tupatam počí puška in molklo odmeva jek po snežni ravnini.

Štajerke lete na vrata. Hrvatje prihajajo Hrvatje se dvigajo zoper gospodo, veliko jih je kot žita, dolga, dolga vrsta se jih pomika po cesti naprej, ne vidiš jim ne konca ne kraja. Nekateri gazijo peš po snegu, drugi jezdiijo na konju; čudni ljudje, bradati svatje. Nekateri nosijo široke klobuke, drugi

kape, kučme, nekateri so obuti v opanke, drugi v škornje, oblečeni so nekateri v obrnjene kožuhe, nekateri celo v gunje. Okoli brade se jim vije ivje, a vsi gledajo veselo v beli svet, ker so slobodni. Eden nosi puško, drugi sulico, eden sabljo, drugi koso eden sekuro, vihti se cepec in krepelec. Vsakdo ima na prsih bel križ, saj trdijo sami, da so križarji, vsakemu vihra za klobukom ali za kapo petelinovo pero, nad vsemi se pa razvija bela zastava s črnim križem.

Ob zastavi jaha vojvoda — Ilija Gregorič. To je mož, slobodno gleda predse, za pasom se mu sveti srebrno okovana pištola, ne boji se nikogar.

Tudi več topov vozijo seboj, ki so jim jih poslali Cesargračani. Skoraj je človeka strah. Tem ljudem pa igra srce od veselja. Bo-

bnajo, ko da bi šli na proščenje, streljajo, ko da bi šli v svate in pojejo — čudno, čudno zavijejo pesem, ko da bi peli vigilije. —

Zdaj so dospeli do Vidma in Ilija zapove, da se je treba vstaviti. Vsakdo se vleže, kamor se ve in zna, v hišo, v hlev, v parno, v cerkev, nekateri čakajo celo na prostem — v snegu.

Tam iz krškega mesta se svetijo okna preko Save, brda se dvigajo strmo proti meglam, suhe veje šterle v zimski zrak, snega je obilno povsod.

Pa kaj škoduje megla, kaj škoduje sneg ko si človek sloboden. Videm je poln ljudstva ko da si krompir nasadil. Največa gnječa je pred hišo vaškega župana. Tu stoje topovi, tu je pri vratih prislonjena zastava. Vrata



Zahtevajte in razširjajte povsod „Posavsko Stražo!“



## Kmečki kandidatje.

Pristaši Slovenske kmečke zveze so si izbrali Roškarja in Pišeka, ker spodnještajerski poslanci potrebujejo dva moža, ki iz lastne skušnje poznata kmečke razmere in ki sta zmožna, te skušnje tudi uveljaviti pri novih postavah; izbrali so si dr. Korošca kot izvrstnega poznavalca kmečko-političnih vprašanj; izbrali so si dr. Povaleja kot strokovnjaka v vseh finančnih stvareh, ki bo neobhodno potreben, če hoče stranka izvršiti svoje obljube zaradi odprave krivičnih davkov; izbrali so si dr. Benkoviča kot dobrega poznavatelja avstrijskega postavodajstva. Robič in Ploj pa sta itak že stara zaupnika in prijatelja naših kmetov, katera so tudi liberalci še v zvezde kovali, dokler nista storila neodpustljivega greha in podpisala kmečki program. In če stranka res hoče kaj storiti, potem je za nje neprecenljiva dobrot, da ima v Gradcu svojega zaupnika, kateri lahko vsak čas posreduje pri deželnih uradih, in da ima tudi na Dunaju stalno moža, ki stranko o vsem informira in za pristaše pri ministrstvih posreduje tudi takrat, ko državni zbor ni zbran in drugih poslancev ni na Dunaju. In taka dva zaupnika sta Robič, ki je deželni odbornik v Gradcu, in dr. Ploj, ki je svetnik pri upravnem sodišču na Dunaju.

Ker pa pridejo na Dunaju v razpravo tudi zadeve iz vseh strok in za celo državo na dnevni red, bodo naši poslanci vsled svojih sposobnosti in svoje znanja tudi v takih slučajih znali svetovati in sklepati, kar je državi in njenim prebivalcem v korist, dočim bi možje kakor Roblek, Žurman, Ježovnik itd. bile le žalostne figure, ki bi ne znali ziniti ne v kmečkih zadevah ne v drugih stvareh. Ne mogli bi niti častno niti dobro zastopati našega ljudstva. Roš je že to v deželnem zboru sijajno dokazal.

Pristaši Slovenske kmečke zveze, na agitacijo za zvezine kandidate!

## Volilni shod v Globokem.

Dne 5. maja ob pol 4. uri popoldne se je vršil volilni shod slovenske kmečke zveze v Globokem, v prijazni vasi, ki slovi od nekedaj po visoko razviti narodni zavednosti.

Točno ob določeni uri se je zbralo iz vseh soseških krajev: iz Pišec, Podgorja, Dedjevasi, Pavlovvasi, Sromelj, Silovca,

so odprta, poveljniki prihajajo in odhajajo, kakor v krčmi.

— Kaj stojimo tu — huduje se pred hišo Pavl Fratrič, poveljnik stupnički — kakšno kašo kuha Ilija zopet?

— Bogme kašo — nasmeji se Ivan Karlovan, poveljnik stenjevičke, maneč si roke, — kašo za veliko gospodo, da bo imela dovolj jesti. —

V županovi veliki sobi žari se peč, na klopi za pečko leži Nožina, puško ima na tleh pred seboj.

V kotu sedi na zemlji Mate Gušetič, reže hlebec kruha in upira oči v Nikola Krobata, ki se pri dolgi mizi razgovarja z Nikom Kupiničem, pri oknu pa obravnava mali fiškal važne reči z Mejličanom — Doročič.

Čez nekaj časa pridrvi v sobo Ivan Svrač, moker na celem životu in utrujen od dolgega pota.

Malegavrha, Blatnega, Artič, Dečnihsel, Glovbroda, Curnovca, Trebeža, Brezine, Zakota, Piršenbrega in Župelevc tako število zborovalcev, kakor smo ga redkokdaj videli na enakih shodih. Bilo jih je gotovo nad 500.

Predsednikom zborovanja je bil izvoljen gosp. France Podvinski stareji, podpredsednikom gosp. France Agrež iz Pišec.

Državnozborski kandidat gospod dr. Ivan Benkovič razvija svoj program, opisuje naloge bodočega državnega zbora, raztolmači na kratko novo volilno postavbo in pobija nasprotnike kmečke zveze v toli poljudnem, prepričevalnem, skoraj dve uri trajajočem govoru, da so mu zborovalci neprenehoma pritrdjevali z urnebesnimi živio-klici. Navdušenost ljudstva se ne da popisati.

Shod je počastilo s svojo navzočnostjo tudi nekaj učiteljstva — moškega in ženskega —, ki je poskušalo motiti govornika z neumestnimi medklici. Govornik je pa povedal tem pristašem novepečene stranke, kojih poedinci celo agitirajo za kandidata «giftne krote» barona Moscona, par prav gorkih in vrednih, da si jih zapišejo posebno mladi gospodje, ki nimajo niti volilne pravice, z debelimi črkami v svojo spominsko knjižico. Mladi gospodje so pokazali svojo politično zrelost na vrtu pri «Recarju», od koder so spremljali odhajajočega kandidata s huronskim kričanjem in žvižganjem. Spodobno ravno to obnašanje ni, vznemirilo pa tudi ni nikogar, saj vemo, da poje vsak ptič po svoje.

Na shodu v Globokem izrekli so se vsi zborovalci za kandidata g. dr. Benkoviča, zoper njega vzdignila se je samo ena roka in ta je bila — učiteljska.

## Pozor, volilci!

Naši nasprotniki krčevito delajo! Dne 14. maja vsi do zadnjega moža na volišče! Ne pozabite doma legitimacije ali izkaznice; ker brez nje ne smete voliti. Legitimacije ali izkaznice naj se hranijo za slučaj ožje volitve! Nove legitimacije se ne izdajejo. Ne verujte lažem nasprotnikov, ki bodo raztrosili govornico, da naš kandidat po volitvah zapusti volilce ali druge laži.

Napišite na volilni listek:

**dr. Ivan Benkovič**

odvetnik v Brežicah.

## Dopisi.

Iz Župelevc pri Kapelah. Naša vas nima nikakih, zanimanja vrednih posebnosti, je pač revna vas, kakor vse druge vasi, po katerih prebivajo v pretežni večini mali posestniki. Svet nas malo pozna, saj nimamo ne obrtnih, ne industrijalnih podjetij, ki bi nas seznanila s širokim svetom, v potu svojega obraza pridelujemo si vsakdanji kruh na lastni grudi.

Šele v zadnji dobi zanima se svet za nas, tisti politikujoči svet, ki bi rad vlovil naše glasove pri državnozborski volitvi dne 14. maja za svoje kandidate. V gostilni pri «Janežiču» vršijo se kar zaporedoma volilni

shodi, katerih se naši vaški gospodje — mi imamo namreč tudi gospode v naši sredini — prav radi udeležujejo.

Kandidat «giftne krote» baron Moscon je vezal otrobe najprvi, nekaj dni pozneje pristopical je za njim Roš v spremstvu celjske in brežiške inteligence. Baron bi nas rad spravil v tabor nemčurskega «Štajerca», celjska in brežiška inteligenca pa v tabor novepečene «narodno - napredne» stranke. Naši vaški gospodje ogrevajo se najbolj za veleposestnika Roša, mi mali kmetje in mali posestniki ga pa ne maramo, ker nam je prav dobro znano, da so bogataši in veleposestniki sovražniki malemu kmetu. Veleposestnik ne bo nikdar naš poslanec, tem manje, ker se brežiški «naprednjaki» za njega ogrevajo, tisti naprednjaki, ki prav radi v svojih glasilih s cepcem udrihajo po onih možeh, ki ne trobijo v njihov rog. Mi smo mali posestniki in si bomo volili za poslanca le onega moža, ki je prisegel varovati in braniti naše koristi zoper kapitaliste, zoper bogataše in zoper veleposestnike. In ta mož je kandidat «slov. kmečke zveze» g. dr. Ivan Benkovič, odvetnik v Brežicah.

## Novičar.

Kandidat Franc Roš je na štrajkujoče delavce v Trbovljah klical žandarje in vojaštvo na pomoč in zoper nje kruto postopal! To deloma priznava N. L. sam.

Kandidat Franc Roš je kmet šele v zadnji vrsti; on je v prvi vrsti gostilničar, najemnik lova, graščak, podjetnik, posestnik kamnolomov; kmetija je pri njem postranska stvar. Tako izgledajo kmečki kandidati narodne stranke!

Kandidat Franc Roš na vsakem shodu obljubuje učiteljem višje plače!

Kandidat Franc Roš se hvali, da mu je ponujala kmečka zveza mandat; a njen načelnik Roškar pravi, da je to neresnica!

Kandidat Franc Roš se še ni opral očitanja, da je socialnim demokratom obljubil, glasovati za razporoko, za nekrščansko šolo, za ločitev države od cerkve, če socialni demokrati glasujejo zanj! \*

Kandidat Franc Roš še ni pojasnil, kako bode kot najemnik lova in strasten lovec deloval na to, da se lovska postava izboljša in lov da tistemu, kateremu gre, namreč posestniku.

Kandidat Franc Roš v svoji občini še vedno ni napravil shoda, četudi ga je že davno obljubil.

Kandidat Franc Roš povdarja na nekem shodu, da ni noben govornik! Kaj pa bo potem v državnem zboru govoril, če ne bo dr. Kukovca zraven?

Kandidat Franc Roš je «neodvisen» kandidat, t. j. v državnem zboru bo «divjak» brez stranke, brez zaslonbe. «Divjaki» pri vladi ne dosežejo nič, ker vlada potrebuje stranke, ne pa posameznih glasov.

Kandidat Franc Roš bo v svojem okraju dobil najmanj glasov; zanaša se na Zasotlane!

Baron Alfonz Moscon je nemško-liberalni deželni poslanec štajerskih graščakov. V programu te stranke je svobodna (nekrščanska) šola, ločitev cerkve od države, odprava križa iz javnega življenja, razporoke i. t. d. Ali baron ni zvest svoji stranki, ali pa ljudi farba!

Baron Alfonz Moscon je kar naenkrat začel slovenski govoriti; čudno, da se je to že pred binkoštni zgodilo!

Baron Alfonz Moscon je izposloval podpore vinogradnikom — svojim dolžnikom, da so mu mogli dolg povrniti! Zelo usmiljen mož!

Baron Alfonz Moscon je nekoč rekel: «Kmet pa pes, to je eno!»

Baron Alfonz Moscon je glasoval v državnem zboru zoper celjsko slovensko gimnazijo!

Baron Alfonz Moscon ima 1000 oralov gozda, a drva kmetom prodaja po oderuških cenah, židom v Zagreb in na Dunaj pa na pol zastonj!

Baron Alfonz Moscon ima najboljše agitatorje med učitelji; obljubil jim je zvišanje plač. Lepi učitelji, ki agitirajo za nemčurskega kandidata! Ti so izdajalci slov. naroda, katere treba izključiti iz vsake slovenske družbe!

Baron Alfonz Moscon je rekel, da bo še zanaprej za Slovence delal kakor dosedaj — to se pravi proti Slovencem!

Franc Roš v domačem okraju — nima sreče! Volilna shoda v Jurkloštru in na Planini dne 28. aprila sta se izjalovila. Tudi v Jurkloštru je cel njegov program obstojal iz treh stavkov; dostavil je še, da ni učenjak in da se morajo učiteljem plače zvišati. Shoda se je udeležilo 40 oseb. V Planini je naletel Roš na hud odpor. Ko je vprašal, ali so zadovoljni z njegovo kandidaturo, vzdignilo se je šest rok. Za naše shode v Jurkloštru in Planini vlada veliko zanimanje.

Kandidat Franc Roš je pristaš narodne stranke, katere poglavar dr. Kukovec je na shodu v Trbovljah dne 21. aprila rekel, da se njegov program popolnoma strinja s programom socijalnih demokratov!

Na našem shodu v Globokem so nekateri mladi učitelji — nevolilci toliko časa izzivali ljudstvo, da je koncem shoda izbruhnila ljudska nevolja in da se je neki učiteljici prigodil neprijeten slučaj. Mi to z vso strogostjo obsojamo in prosimo somišljenike, naj se na shodih vedno dostojno vedejo.

Volilna shoda barona Moscona in Roša sta se vršila preteklo nedeljo ob istem času na Loki. Navzoči Čobal je oba pošteno pokrtačil. Oba shoda sta bila zelo klavrna!

Volilni shod kmečke zveze v Šmarjeti pri Rimskih Toplicah se je vršil preteklo nedeljo popoldne ob udeležbi 250 volilcev, med njimi par socialistov in Roševcev. Prvi so se obnašali dostojno, drugi pa so hoteli zborovanje motiti, a ljudska nevolja jih je hitro postavila pod kap. Shod je po govoru kandidata dr. Benkoviča soglasno odobril njegovo kandidaturo. Predsedovala sta shodu g. Jože Sluga iz Rimskih Toplic in župan Jože Lapornik iz Marija Gradca. Došlo je na shod mnogo Lokavčanov in Širjanov. Za program kmečke zveze vlada veliko navdušenje.

Volilni shod v Št. Rupertu na Laškem je priredila slovenska kmečka zveza v nedeljo, dne 5. majnika ob 8. uri zjutraj. Zbralo se je do 300 vrlih kmetov, ki so z zanimanjem poslušali predavanje o pomenu in namenu kmečke zveze, o nasprotnikih kmečke zveze in o programu od nje postavljenih državno-zborskih kandidatov, osobito o programu našega kandidata gosp. dr. Ivana Benkoviča.

Z navdušenjem so odobrili zborovalci kandidaturo gospoda dr. Ivana Benkoviča. Zgago je prišel delat na shod edinole domači

učitelj z dvema ali tremi podrepniki, ki so pa naglo obmolčali, ko so videli dvlgati se kmečke pesti.

Učitelj Zupančič je tudi tajnik občine Št. Rupert; kako vestno pa opravlja tajniške posle, se razvidi iz tega, da je pri sestavi volilnega imenika izpustil kar sto volilcev, med temi 74 posestnikov-občanov; gotovo je hotel pomagati s tem manevrom Rošu do zmage. Ogoljufani Št. Rupertčani obljubili so vzornemu tajniku preskrbeti primerno plačilo.

Roš je bežal iz Št. Ruperta v nedeljo popoldne; učitelj ga je moral pred ljudsko nevoljo skriti v neko šupo, ko pa so razkačeni kmetje s cepci odšli, odkuril jo je v Št. Jurij na juž. žel. Njegov shod se ni vršil.

„Štajerc“ se zopet zaganja v dr. Benkoviča, češ, da je za neki opominjevalni dopis računal K 3-90 stroškov. To je od konca do kraja zlagano in prav po «Štajerčevsko» zavito! Ako «Štajerc» dokaže, da je dr. Benkovič za eden opominjevalni dopis računal K 3-90, izplača mu K 100 — premije! Sedaj pa le na noge, g. Linhart! 100 K ni kar tako lahko zaslužiti!

Pozor, somišljeniki! Zahtevajte povsod pred začetkom volitve, da naj volilni komisar vsaj enega ali dva naših pristašev-volilcev imenuje v volilno komisijo! Naznanite imena dotičnikov volilnemu komisarju!

Shod pri Habincu v Grebnu pri Gorici dne 5. maja je bil dobro obiskan, dasi se je ob istem času vršil shod v Podsredi in na Sremiču. Bilo je navzočih do 200 oseb. Govorili so župnika Cerjak in Šoba, ekonom Cerjak, župana Pajdaš in Sotošek ter občinski tajnik Petan. Na glasovanje so se dale vse candidature. Vsi volilci so se izrekli soglasno za dr. Benkoviča.

O Rošu se po okraju razširjajo neki letaki, ki za g. Roša niso baš prijetni. Mi nismo nikdar bili osebni v političnem boju kot g. Roš, zato obsojamo tiste letake. Koliko resnice je na očitanjih, obseženih v dotičnih letakih, bode g. Roš sam najbolje vedel. Obžalujemo le, da je Roševa stranka politični boj tako daleč prignala. Naša stranka hoče zmagati s poštenim orožjem, zato obsojamo, da nekateri naši pristaši stopajo v Roševe stopinje.

Volilna shoda kmečke zveze na Bizelj-skem, v Zg. Sušici in v Kapelah dne 9. t. m. sta izborna vspela. Nismo pričakovali takega navdušenja za kmečko zvezo v teh krajih, ki so dosedaj veljali kot najbolj trdovratni. Kandidatura dr. Benkoviča se splošno odobrava; Rošev klavern nastop pri shodu dne 14. aprila je marsikateremu odprl oči. Tudi ob Sotli se dani!

Pozor, volilci! Baron Moscon je v državnem zboru govoril zoper brezobrestna posojila za opustošene vinograde! — Baron Moscon je glasoval zoper splošno in enako volilno pravico! — Baron Moscon je glasoval zoper slovensko celjsko gimnazijo! — Baron Moscon je v okrajnem šolskem svetu zoper slovenske šolske zahteve! — Baron Moscon je Nемец! — Baron Moscon se da od lažnjivega kljukca «Štajerca» kandidirati! — Baron Moscon je poslanec nemških graščakov, ki so bili vedno naši tlačitelji! — Baron Moscon je nemško-liberalen poslanec; kot tak je za razporoko, za nekrščansko šolo, za ločitev cerkve od države! — Baron Moscon na svojih

shodih ne pokaže barve! Njemu nobenega glasu!

„Rdeči Prapor“ piše:

Hrastnik. V «Narodnem Listu» od 26. t. m. lažejo Roševi fantje, da smo socialni demokratje uvideli, da za nas ni zmage in da se jih je že cela vrsta odločila, da bodo glasovali za Roša. Dopis je tako nesramen in lažnjiv, da bi mogoče res v brežiškem ali sevniškem okraju naši pristaši mislili, da je na tem kaj resnice. Zaraditega izražamo na tem mestu, da je to najnesramnejša laž in podtikanje «Narodnaga Lista», zagrešeno po Roševi laži. V hrastniku ne bo nihče nas glasoval za Roša, ker ga poznamo; če ne bo nikjer več simpatije za njega, ne bo dobil 5 ducatov glasov v celem volilnem okraju. Vse volilce pa opozorimo, da se ne dajo promotiti od «narodnih lažnjivcev».

## Zakon z dne 26. prosinca 1907 državnega zakonika št. 18 v varstvo volilne in zborovalne svobode.

§ 3.

Volilno podkupovanje.

Kdor namenoma

1. volilnemu upravičencu ali komu drugemu ponudi, podeli ali pa obljubi kak dobiček v imovini, da bi s tem volilnega upravičenca podkupil, da se volilne pravice ne bi poslužil ali da bi se je poslužil v gotovem smislu, ali

2. proti obljubi ali pod videžem, da se bode s tem dal podkupiti, tako da svoje volilne pravice ne bode izvrševal ali da jo bode izvrševal v gotovem smislu, zase ali za drugega zahtevlje, sprejme ali si obljubi da kak dobiček v imovini,

se kaznuje radi pregreška s strogim zaporom od enega do šestih mesecev. Prejeti dobiček ali pa denarna vrednost tega dobička zapade v korist občinskega ubožnega zaklada.

§ 4.

Javno pogoščanje volilnih upravičencev.

Kdor na dan volitve v gostilnah ali krčmah ali na drugih javnih prostorih jedila, pijače ali druge povžitnine volilnim upravičencem brezplačno ali proti navideznim cenam daje ali dajati da, ga je kaznovati ako ni podan učin volilnega podkupovanja (§ 3.), z redovno kaznijo od desetih do dvesto kron.

§ 5.

Volilno siljenje.

1. Kdor se hotoma v namenu, da bi volilnega upravičenca pripravil do tega, da svoje volilne pravice ne bi izvrševal, ali pa da bi jo izvrševal v gotovem smislu, volilnega upravičenca ali njemu blizu steječe osebe dejansko loti, ali njim povzroči škodo na telesu, svobodi, časti ali na premoženju ali dohodkih, ali jih odškoduje pri izvrševanju svojega zvanja in opravka, ali jim pa s tem preti, ali kdor volilnega upravičenca ali kako njemu blizu stoječo osebo s provzročbo ali s pretmjo drugih zanje občutljivih zla v strah pripravi, se radi pregreška kaznuje s strogim zaporom od enega do šestih mesecev.

Pri obtoževalnih okolnostih, osobito, ako se je nameravani uspeh dosegel ali ako je dejanje bilo tako, da je utegnulo volilnemu upravičencu ali pa njemu blizu stoječi osebi provzročiti jako znatno gmotno škodo, je

spoznati na strok zapor do enega leta.

2. Istim kaznim zapade, kdor takoj po volitvi volilnemu upravičencu ali njemu blizu stoječi osebi na v prvem odstavku označen način namenoma radi tega silo alj škodo dela ali ga odškoduje, ker je volilni upravičenec volil proti smislu, v katerem je vplival nanj pred volitvijo.

#### § 6.

#### Razširjanje lažnjivih vestij pri volitvi.

Kdor namenoma lažnjive vesti o kraju ali času volitve, o odstopu volilnega kandidata ali o kaki drugi taki okolnosti, ki bi utegnili volilne upravičence odvrniti od izvrševanja volilne pravice ali pa jih napotiti k izvrševanju volilne pravice v gotovem smislu, javno in ob času razširja, ko volilni upravičenci ali del volilnih upravičencev ne morejo več o pravem stvarnem položaju doznati se radi prestopka kaznuje z zaporom od enega tedna do treh mesecev.

#### § 7.

#### Volilna ponaredba.

Kdor namenoma:

1. pri volitvi glasovanje ali izid glasovanja popači,

2. glasovnico, ki se mu je izročila, da vstavi v njo ime volilnega kandidata, izpolni proti sprejetemu naročilu, ali

3. provzročivši pomoto v svoji volilni upravičenosti osobito z uporabo ponarejenih ali popačenih volilnih izkaznic volilno pravico, katera mu ne pristoja, ali katera pristoja komu drugemu, brez sporazuma z njim izvršuje,

se radi pogrška kaznuje z zaporom ali strogim zaporom od enega do šestih mesecev.

#### § 8.

#### Volilna zabranitev.

Kdor si hotoma:

1. v namenu izvrševanju volilne pravice po volilnih upravičencih otežiti uli ubraniti, ali sebi ali drugim k volitvi neupravičenim osebam udeležbo pri volitvi omogočiti, tuje izkaznice, glasovnice ali druge tuje volilne izkaznice neopravičene prilašča ali prisvoja ali njemu zaupane izkaznice upravičencem pridržuje ali provzroča, da se take listine drugi kakor v njih označeni osebi izroče,

2. kdor hotoma v namenu na izvrševanje volilne pravice v gotovem smislu vplivati, volilcu svobodno izvrševanje volilne pravice s tem otežuje, da od oblasti za volilca izdano glasovnicò samolastno izpolni, ali

3. v namenu, izvrševanje volilne pravice onemogočiti, volilnemu upravičencu od dajo glasu zabranjuje,

se radi pogrška kaznuje od enega tedna do treh mesecev.

#### § 9.

#### Neopravičeno izvrševanje volilne pravice.

Kdor namenoma pri volitvi proti obstoječim predpisom

1. volilno pravico koga drugega v dogovoru z njim izvršuje, ali

2. izvrševanje svoje volilne pravice po komur drugim provzroča ali dopušča,

se radi prestopka kaznuje z zaporom od enega tedna do treh mesecev.

#### § 10.

#### Volilna preprečba.

Kdor hotoma v namenu ustanovitev volilnega uspeha preprečiti, volilni imenik ali

glasovnice popolnoma ali deloma uniči, raztrese ali nerabne napravi, se radi prestopka kaznuje s strogim zaporom od enega tedna do šestih mesecev.

#### § 11.

#### Prelom volilne tajnosti.

Kdor namenoma pri tajni volitvi o glasovanju posameznih upravičencev na nepostaven način poizvedel, se radi prestopka kaznuje z zaporom od enega tedna do treh mesecev.

#### § 12.

#### Zabranitev potegovanja za izvolitev.

Kdor se hotoma v namenu, da bi koga odvrnil, potegovati se za mandat v tako v § 2. označeno zastopstvo, ali da bi ga pripravil, da bi opustil svoje potegovanje, te osebe dejansko loti ali jej prizadene nepostavno poškodbo na telesu, svobodi, časti ali premoženju ali dohodkih ali kdor jej s tem žuga, se radi pogrška kaznuje z zaporom ali strogim zaporom od enega do šest mesecev.

#### Roševci:

Pa po dva, pa po tri  
pa smo šli skozi vasi,  
pa pri nas ni korajže,  
ker nič več nas ni.

#### Kmečka zveza:

Pa po dva, pa po tri  
pa smo šli skozi vasi;  
pa pri nas je korajža,  
pa pri vas je pa ni!

#### Roš:

Volilci po polj' gredo,  
žvižgajo in pojo,  
men' je v kanceliji  
pri srcu hudo.

#### Baron Moscon Rošu:

Kedar se midva srečava,  
prav milo se pogledava,  
vse solzne najne so oči,  
vse kmečka zveza st'ri!

#### Baron Moscon:

#### Kmečka zveza.

Ena tič'ca priletela,  
na graščinco se je vsela.  
Tič'ca poje, žvrgoli:  
Gospod baron naj sladko spi!

#### Baron Moscon

#### bo godel zastonj!

#### Benkovič Rošu:

Polit'karja čaka strgan rokav,  
palca beraška, prazen bokav!

#### Čobal:

Roš se je oženil, tralala,  
maj ga nam vzame, hopsasa!

#### Baron Moscon in Roš:

Sedemkrat sedmi pot  
snubim to «zvezo»,  
še ne pogleda me,  
zauber dekile!

## Po svetu.

**Stanoviten sodnik.** Cesar Karl V. se je nekoč peljal iz Antverpena v Bruselj. Med potjo pa so njegovi konji pohodili neko ovco. Pastir je zastonj klical za kočijo naj mu plačajo ovco. Ni si mogel pomagati kakor da je šel tožit. Sodnik je razsodil, naj plača ovco, kdor jo je povozil. Pisal je na dvor. Dvorniki so smatrali razsodbo za razžaljenje in so tudi v tem smislu odpisali sodniku, češ da ne gleda na ugled cesarjev. A sodnik se ni ustrašil in je odgovoril: «V vsem se uklanjam volji svojega ljubljene cesarja, a kar zadeva pravičnost, se bojim le Boga. Cesar me je postavil za sodnika, da po vesti in pravici razsojam.» Cesarju je bil všeč ta odgovor, potrdil je razsodbo sodnikovo. Sodnika pa je poklical na svoj dvor in mu izročil prav zaupno službo.

## Odprto pismo

g. Ferdinandu Rošu

v Trbovljah.

Po okraju se razpošilja neki zame sramotilni letak, v katerem se priporoča Vaša kandidatura. Letak mrgoli laži in obrekovanj o moji osebi. Dokler ne izjavite, da s tem letakom niste v nikaki zvezi in da obsojate ta letak, toliko časa ste zanj odgovorni in toliko časa imate na sebi pečat obrekovalca in lažnika!

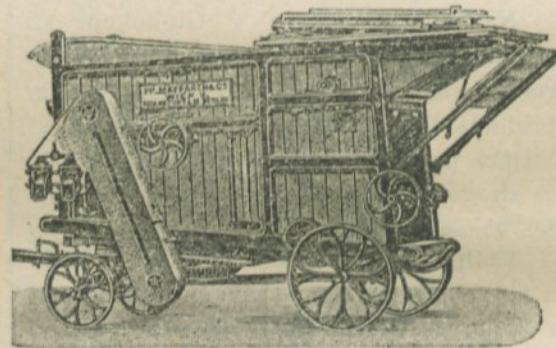
BREŽICE, dne 8. maja 1907.

Dr. Ivan Benkovič.

1050 delavcev.

Ustanovlj. l. 1872.

Pripoznavo najboljši



mlatilni stroji.

**Stroji** za setev na novo izboljšane sistema 'Agrikola'.

**Plugi** iz jekla.

**Brane in valjalniki.**

**Stroji** za žetev trave, detelje in žita.

**Stroji** za obračanje sena in kopice.

**Stiskalnice** za seno in slamo, sadje in grozdje.

**Hidraulične stiskalnice.**

**Mlini** za grozdje in sadje.

**Čistilnik** za grozdje.

**Brizgalnice** za trte in sadike.

**Stroji** za sušenje sadja in zelenjave.

**Zaloga vsakovrstnih drugih poljedelskih strojev.**

**Ph. Mayfarth & Co.**

tvornica vsakovrstnih poljedelskih strojev.  
Dunaj 2/I, Taborstrasse št. 71.

Odlikovana z več ko 590 zlatimi in srebrnimi kolajnami.  
Ilustrovani ceniki zastonj.

Zastopniki in prekupčevalci se iščejo. 2—10

# Srečke

avstrijskega, ogrskega in laškega  
rdečega križa

kakor tudi druge postavno dovoljene srečke,  
se prodajajo na odplačevanje v mesečnih  
obrokih. Zastopnik:

Niko Jerbič, Krško (tiskarna).

## Učenca sprejme tako

Ig. Zalokar  
klepar v Brežicah.

2-3

## Herman Klabučar

klepar in krovec s škrlji in eternitom

v Krškem.

Priporočam se slavnemu občinstvu, da  
prevzamem vsa v mojo stroko spadajoča  
dela. Obenem se usojam naznaniti, da po-  
pravljam tudi mehanične stvari, kakor bi-  
kikelne, šivalne stroje, hišne brzojave in  
telefone i. t. d.

12

## Marijine kapljice!



Te kapljice se rabijo za vse no-  
tranje in zunanje bolezni — to je  
do sedaj najboljšo hišno zdravilo,  
ki izvrsto deluje in pomaga v mno-  
gih boleznih. Osobito deluje izvr-  
stno proti protinu (gihu), reuma-  
tizmu, bodenju, trganju, glavobolu,  
zobobolu, prsobolu, kašlju, prehlaj-  
jenju, jetrni in bubrežni bolezni,  
želodčni in črevesni bolezni, napi-  
havanju, krču, zgagi, proti bljuva-  
nju itd. Krepi živce in telo, torej  
neobhodno potrebno za vsako hišo.

Imam tisoče zahvalnih in priznalnih pisem.

Delujejo izvrstno in zanesljivo. Dobrega in ugodnega  
so okusa, tako da jih vsak rad vzame in tudi otoci.  
Cena je franko na vsako pošto: 12 stekleničic 5 K,  
24 stekleničic 8-80 K, 36 stekleničic 12-40 K. Manje  
od 12 stekleničic se ne razpošilja.

Prosim, da se naročuje samo od mene pod naslovom:

Ljekarna k zlatemu orlu,

Pakrac št. 15, Slavonija.

3-10

## Odda se takoj v najem velika trgovina

### z mešanim blagom na zelo ugodnem prostoru na Šutni pri Sv. Križu na Dolenjskem.

Več se izve v 2-3

trgovini na Šutni  
ali pa v trgovini  
g. H. Štancerja v Krškem.

## Več stanovanj

odda v najem v svoji popolnoma  
renovirani hiši (stara sodnija) v  
Krškem št. 76 od 15. maja t. l.

Oskrbništvo graščine Turn  
pri Krškem.

2-3

Za Brežice se iščejo obrtniki: kolar,  
urar, kovač. Pričakovati imajo dober za-  
služek. Prosimo za ponatis!



3-10

**Pozor!**

**Čitaj!**

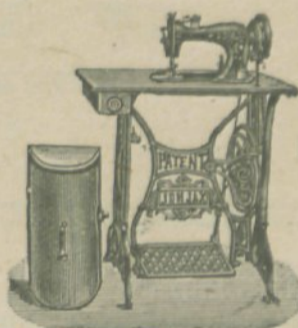
**Pozor!**

## Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč —  
ter se izvrstno in z najboljšim uspehom vporablja proti  
zastarelemu kašlju, bolih v prsih, prehlajenju v grlu,  
hripavosti, težkem dihanju, astmi, pljučnem kataru, su-  
hem kašlju, tuberkulozi itd. itd.

Delovanje izborno, uspeh siguren. Cena je  
franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 v.,  
4 steklenice 5 K 80 v. po povzetju ali če se pošlje  
denar naprej. Manj kot 2 steklenici se ne pošilja.  
Prosimo da se naroča naravnost od:

P. Jurišića, lekarnarja  
v Pakracu št. 200 (Slavonija).



Ceniki brezplačno!

Največja zaloga koles, šivalnih  
in pisalnih strojev  
naboliše  
kakovosti.

Ivan Jax in sin  
Ljubljana, Dunajska cesta št. 17.

## Stavbinska zadruga

# „Lastni Dom“

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v Brežicah

kupuje svojim članom hiše, zida svojim članom hiše, posojuje svojim članom  
denar na menjice in zemljišča, eskomptira (prevzema v takojšnje izplačilo)  
terjatve svojih članov-obrtnikov.

Izposojeni denar se obrestuje s 5 1/2% do 6% in se vrača proti 1/2%  
do 2% amortizaciji.

## Deln. družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg v Ljubljani

priporoča svoje

## izborno pivo v sodcih in steklenicah.

Zastopnik pivovarne v Brežicah je g. Alojzij Schweiger.

Zahtevajte povsod „Posavsko Stražo“ in naj ne manjka v nobeni gostilni ali kavarni!

Kdor ponižuje se sam, podlaga je tujčevi peti!

## SVOJI K SVOJIM!

Slovinci! Združimo se! Sloga jači, nesloga tlačí!  
Podpirajmo le svoje prijatelje! Podpirajmo le slovenske trgovce, obrtnike in krčmarje!

**Naši trgovci so:** tvrdka Uršič & Lipej, tvrdka A. Umek, tvrdka Jos. Boecio (preje Varlec), gosp. Janko Broz, veleindustrijalec (zaloga moke), združeni pivovarni Žalec in Laški trg (založnik pive g. Al. Schweiger), g. Miško Balon, lesni trgovec (skladišče na prostoru del. pivovarne Žalec-Laški trg) vsi v Brežicah. G. Franc Gerec, veletržec v Pišecah, g. Andrej Frece, g. Martin Frece, g. Andrej Kos, g. Jože Vrečko itd., vsi na Bizeljskem. G. J. Vidmar in g. Anton Zorčič v Kapelah, g. Rozalija Novak in Franc Perger v Dobovi, g. Franc Petan v Sromljah, g. Karl Prešiček v Zdolah, g. Anton Vahčič na Vidmu.

**Naši obrtniki so:** svečar in medičar Maks Hierländer, brivec in lasničar Josip Holy, krojač Pavl Kovačič, sedlar Franc Krulc, klobučar Franc Lebar, lončar in pečar Fr. Mastnak, krojač Miha Novak, sodar Franc Pipan, pek Ignacij Polanšek, mizar Franc Resnik, slikar Franc Sikošek, mehanik in umetni ključavničar, Franc Strniša, klepar Ignacij Zalokar, čevljarja Franc Veršec in Stjepan Cipek.

**Naši gostilničarji so:** Anton Koštomaj v «Narodnem Domu», mesarja Ivan Grobušek in Anton Klavžar, vsi v Brežicah, dalje Janez Volčanšek, Franc Zorko, Jože Mion, Anton Žerjav in Marija Kos na kolodvoru.

➔ Vse naslove izveste v „Narodnem Domu“. ➔

Podpirajte samo one trgovce, krčmarje in obrtnike, ki imajo slovenske napise!

## SVOJI K SVOJIM!

15

Biti slovenske krvi, biti Slovencu ponos!

Prva in največja slovenska trgovina

v Brežicah

# Uršič & Lipej

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega manufakturnega, špecerijskega in železnega blaga, porcelana, stekla, usnja itd. prodaja vse po najnižjih cenah in le zanesljivo dobro blago.

Velika zaloga tuzemskega in angleškega sukna, cajgov za moške in ženske obleke, volnena in platnenega blaga in vse drugo po najnižjih cenah.

Za mnogobrojni obisk se priporočata

z odličnim spoštovanjem

## Uršič & Lipej.

15

Nova slovenska trgovina

# „Pri novem svetu“

Jos. Boecio

v BREŽICAH (pri frančiškanski cerkvi).

Največja in najnovejša zaloga raznega manufakturnega, suknenega in volnena blaga z moškimi in ženskimi perilom, svilenih in drugih robcev, nogavic, čipk, nakita i. t. d.

Bogata zaloga špecerije, najlepša moka iz Majdičevega mlina v Celju, železnina, lita in posteklena posoda, porcelan, glaževina, cement, trstina, umetna gnojila, premog i. t. d.

Prodajam tudi vse deželne pridelke in kupujem iste po najvišjih cenah.

Izvoz jajec na debelo.

Cene strogo solidne in točna postrežba.

SV. Cirila in Metoda.

spominjajte se družbe

# Slovinci!

Trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem, knjigami, molitveniki in drugimi tiskovinami za vse urade, velika zaloga podob in okvirov, razne vrste šipe v vseh velikostih, barvah in debelosti, vsakovrstne reči za božič, papir, peresa, cvetke in različni kinč za jaslice, mične novosti v galanterijskem oddelku, igrače in vse drugo priporoča na drobno in debelo po nizki ceni

# ANTON UMEK

v Brežicah in v Krškem.

Sprejema vsakovrstna naročila za „Zadružno tiskarno“ in knjigovoznico po zmernih cenah.

POSOSJILNICA V BREŽICAH

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

posojuje na zemljišča in osebni kredit proti  $5\frac{1}{2}\%$  ali  $6\%$  obrestovanju;  
obrestuje hranilne vloge s  $4\frac{1}{2}\%$  (štiri in pol od sto), plačuje davek od hranilnih vlog (rentni davek) sama;  
uradnje vsak ponedeljek in četrtek od  $8\frac{1}{2}$  do 12. ure dopoldne v «Narodnem Domu», I. nadstropje;  
ima svoje gostilne v «Narodnem Domu» z lepim hlevom in prostornim dvoriščem ter «na Griču» na koncu novega mostu čez Savo; toči le dobra in pristna domača, izbrana vina.  
Hranilne vloge sprejema od vsakogar, posojila daje le zadruženikom.

Leta 1906 do 1. grudna je bilo prometa dva milijona tritisoč kron.

L. 1906 je bilo prometa 2,772.709.87 K. ODBOR.